

Belgische kerncentrales

VIJF VRAGEN OVER MINISTER SCHULTZ EN DE KERNCENTRALES IN BELGIË

Bij brand is er een risico op kernsmelting

Deugt de 'veiligheidscultuur' bij de Belgische kerncentrales? In België zijn er zorgen. Volgens de Nederlandse minister Schultz moeten ze tijdelijk dicht.

Door een onzer redacteurs

AMSTERDAM. Opnieuw kreeg minister Melanie Schultz van Haegen (Infrastructuur en Milieu, VVD) een Belgisch 'nee'. Deze week verzocht ze het Belgische kabinet de twee kerncentrales in het land tijdelijk stil te leggen, in afwachting van beter veiligheidsonderzoek. De Belgische minister van Binnenlandse Zaken Jan Jambon wees het verzoek meteen af. Eerder dit jaar deed Schultz dezelfde oproep. Ook toen was het nee.

De twee kerncentrales, Doel en Tihange, liggen beide min of meer in het grensgebied met Nederland. Doel ligt op slechts twee kilometer van de grens. Onder bewoners in de regio leven al langer zorgen over de veiligheid van de oude centrales - sommige reactoren dateren van de jaren zeventig.

Schultz zei woensdag in de Tweede Kamer dat de Belgen zelf over de veiligheid van hun centrales gaan. Maar dat betekende volgens haar niet dat zij geen verantwoordelijkheid voelt. „Ik zou een andere keuze hebben gemaakt”, zei ze. Vijf vragen over een slepende kwestie.

1 | Waarom wil Schultz dat de kerncentrales worden stilgelegd?

Aanleiding is een onderzoek dat de beheerder van de kerncentrales, Engie Electrabel, eerder dit jaar uitvoerde naar de brandveiligheid. Uit dat onderzoek, dat niet openbaar is, zou blijken dat de kans op een kernsmelting bij een brand groot is.

2 | Er is dus een veiligheidsprobleem?

Dat niet direct, volgens diezelfde minister Schultz. Ze voegde toe dat ze van de Belgische toezichthouder op de nucleaire veiligheid, FANC, heeft gehoord dat het onderzoek „schandalig slecht” is uitgevoerd door Elec-

trabel. De analyse was kwalitatief onder de maat en er zaten ernstige rekenfouten in. Daardoor is het voorsnog niet duidelijk hoe het wel zit met de brandveiligheid, en of er een probleem is. Maar Schultz wil dat de centrale wordt stilgelegd totdat dit uitgezocht is. Daar is nieuw onderzoek voor nodig. Schultz erkende dat er geen bewijs is voor een veiligheidsprobleem op dit moment. En: „Ik wil als minister geen extra onrust oproepen.”

3 | Maar dan is er dus niks aan de hand?

Dat ook weer niet. Het FANC maakt zich wel degelijk ernstige zorgen over de 'veiligheidscultuur' bij de kerncentrales, melden Belgische media enkele weken geleden. Electrabel deelde de brandveiligheidsanalyses eerder dit jaar met het FANC, dat ze moet beoordelen. Directeur Jan Bens van de toezichthouder zou geschokt hebben gereageerd. Hij verzocht de toenmalige verantwoordelijke voor de nucleaire operaties van Electrabel om uitleg. Die kwam er. Kennelijk als vervolg op dat gesprek ontving het FANC een uitwerking van de analyses: een stuk van slechts drie pagina's waarin stond dat de analyses voorlopig waren en nog zouden worden uitgewerkt in overleg met buitenlandse deskundigen. De werkelijke risico's zouden kleiner zijn.

Bens zou daarop in woede ontstoken zijn. Hij verweet Electrabel in twee brieven (in juli en in september) in felle bewoordingen een gebrekkige veiligheidscultuur en laksheid. Een met 'Tihange' overeengekomen actieplan zou slechts deels zijn uitgewerkt. Die brieven werden gelekt naar de krant *La Libre*. De felle opstelling van het FANC was nieuw en opvallend. Zorgen over de veiligheidscultuur zijn er overigens al langer, mede door een reeks incidenten

in het verleden. De Belgische autoriteiten hebben inmiddels een aantal maatregelen genomen, benadrukte Schultz woensdag. „De touwtjes zijn flink aangehaald om de veiligheidscultuur te verbeteren.”

4 | Waarom sluiten de Belgen de centrales niet?

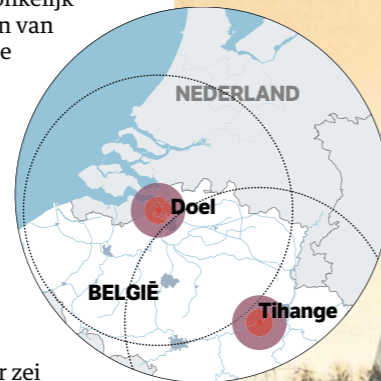
De bedoeling was oorspronkelijk twee van de vier reactoren van Doel in 2015 te sluiten. Die waren dan veertig jaar oud. De Belgische regering besloot ze echter tot 2025 open te houden, omdat er anders elektriciteitstekorten zouden kunnen ontstaan.

5 | Wat gaat er nu gebeuren?

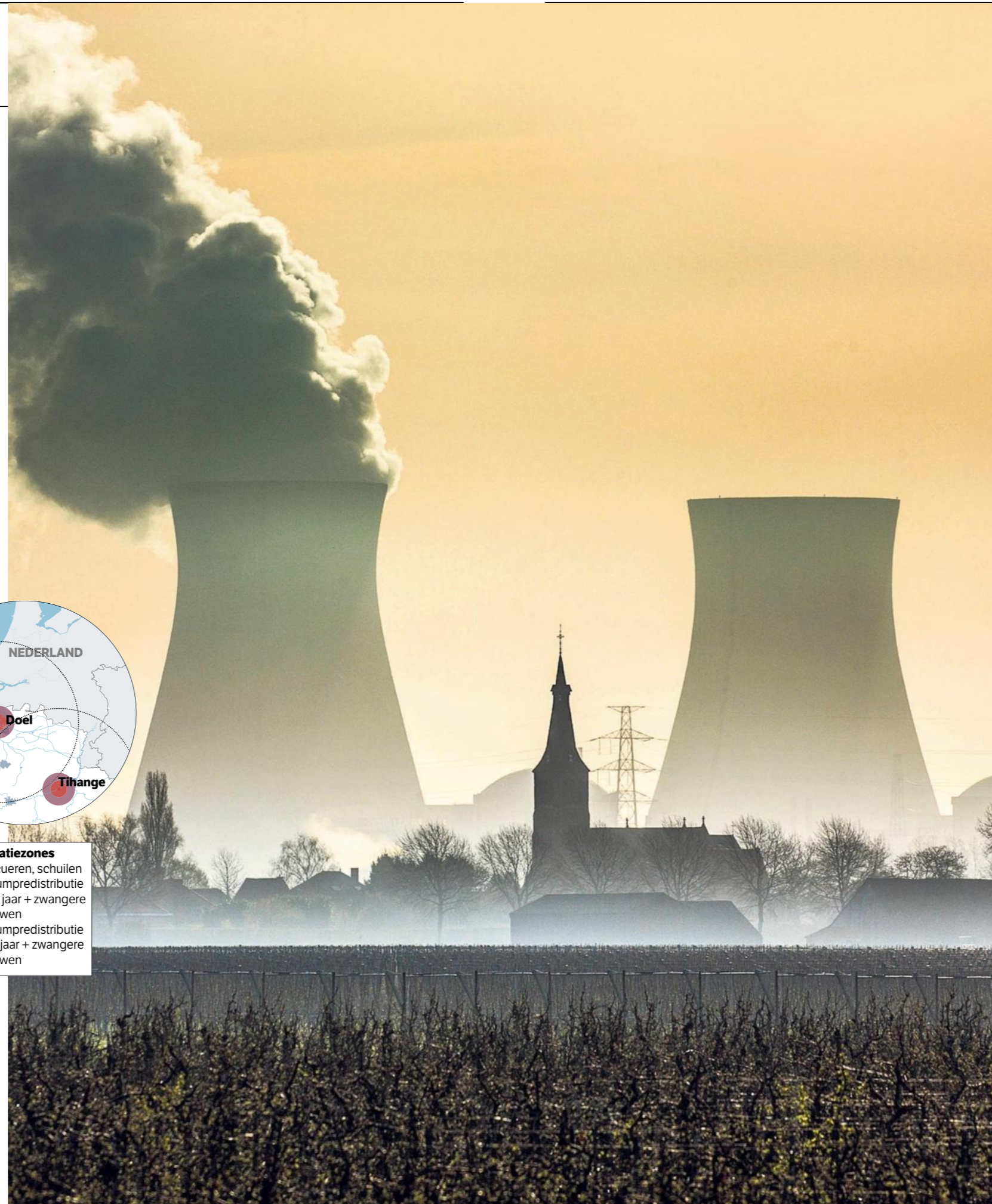
Ook de Belgische minister zei de uitkomst van een nieuw onderzoek af te willen wachten. Tot dan moeten bezorgde bewoners het doen met al genomen maatregelen. Schultz zei dat ze na elk incident tegenwoordig contact heeft met Jambon, dat de Nederlandse toezichthouder nu ook bij inspecties in België meeloopt en dat de rampenplannen voor de grensregio „geactualiseerd” worden.

Een van de kernreactoren van de centrale in Doel, die onlangs werd stilgelegd, wordt ondertussen weer opgestart, maakte het FANC donderdag bekend.

De reactor werd enkele weken geleden uitgeschakeld voor een onderhoudsbeurt. Tegelijkertijd werd onderzocht of bestaande haarscheurtjes in de wanden zich niet verder hadden uitgebreid. Na inspectie gaf het FANC groen licht en mag de reactor weer worden opgestart.

preparatiezones	
■	evacuëren, schuilen
■	jodiumpredistributie < 40 jaar + zwangere vrouwen
□	jodiumpredistributie < 18 jaar + zwangere vrouwen

De kerncentrale in het Belgische Doel, op slechts twee kilometer van de Nederlandse grens. In de regio leven al lang zorgen over de veiligheid van de centrale.

FOTO: FRANS LEMMENS/HOLLANDSE HOOGTE